

Elm və təhsilin inteqrasiyası müasir dövrün tələbidir

Elm və təhsilin inteqrasiyası, elmin populyarlaşdırılması qloballaşan dünyada müasir dövrün əsas tələblərindəndir. Azərbaycanda bu sahələrin səmərəli inteqrasiyasını təmin etmək, elmi kadr potensialının inkişafını sürətləndirmək və gənclərin elmə marağını artırmaq, onların inteqrasiyası ilə bağlı zəruri informasiya tələbatını təmin etmək məqsədilə ciddi islahatlar aparılır və əhəmiyyətli işlər həyata keçirilir.

Təhsilin və intellektual resursların ölkə həyatında müstəsna rolu, insan potensialının formalaşması, onun gələcəyi dövlətin rəqabətqabiliyyətiylə bağlı başlıca şərtlərdəndir. Ölkələr təkcə xidmət sahələri və istehsal etdiyi məhsullarla deyil, həmçinin ictimai dəyərləri və təhsil sistemləri ilə də rəqabət aparırlar. Müasir dünyada rəqabətə davam gətirmək üçün dövlətlər yalnız ərazisinə, təbii sərvətlərinə görə deyil, intellektual potensiallarına da güvənirlər. Beynəlxalq aləmdə dəyişikliklərin sürətlə getdiyi hazırkı dövrdə hər bir ölkənin, cəmiyyətin yüksəktəhsilli, innovasion təfəkkürlü mütəxəssislərə çox böyük ehtiyacı var. Müasir dünya informasiya resurslarının sürətlə artması, biliklər sisteminin yüksəlməsi, hadisələrin tez-tez əvəzlənməsi ilə xarakterizə olunur. Elmə söykənən iqtisadiyyatın formalaşmasında da intellektual potensialın mühüm rolu danılmaz həqiqətdir. Cəmiyyətin davamlı inkişafında, intellektual potensialın formalaşmasında, maddi sərvətlərin güclü kapitalla çevrilməsində elm və təhsilin vəhdəti müstəsna əhəmiyyət kəsb edir.

Hazırda dünyada elmə böyük maraq var, onun auditoriyası çox genişdir. Cəmiyyətin elm və təhsil, onların inteqrasiyası sahəsində zəruri informasiya ilə təminatına böyük tələbat vardır ki, bu da elm və texnikanın dinamik inkişafı ilə bağlıdır. Bu baxımdan elmin təbliği yetərli qədər böyük əhəmiyyət kəsb edən məsələdir. Ona görə də işlər yüksək səviyyədə təşkil olunmalı və elmin ictimai əhəmiyyəti diqqət mərkəzində saxlanılmalıdır. Hazırda bütün elmi-tədqiqat və ali təhsil müəssisələri, N.Tusi adına Şamaxı Astrofizika Rəsədxanası (ŞAR) Azərbaycanda elm və təhsilin vəhdətini, elmin populyarlaşdırılmasını prioritet vəzifələrdən biri hesab edir və bu sahədə müəyyən islahatlar həyata keçirilir. Ümumilikdə rəsədxana astronomiya ilə bağlı təşkil olunan olimpiadalara və müsabiqələrə tərəfdaşlıq və evsahibliyi edir, müxtəlif tipli tədbirlərə dəstək verir. Burada il ərzində keçirilən tədbirlərdə elmi-populyar üslubda məruzələrin hazırlanması və təqdim olunmasına şərait yaradılır. Xüsusilə gənc alim və mütəxəssislərin elmi fəaliyyətlə paralel elmi-populyar yaradıcılığa təşviqi həyata keçirilir. Rəsədxananın Gənc Alim və Mütəxəssislər Şurasının (GAMSŞ) əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri olan astronomiyanın populyarlaşdırılması və geniş auditoriyaya çatdırılması sahəsində mühüm işlər aparılır. Elmə marağın orta məktəbdən formalaşdığını göz önündə saxlayaraq ŞAR-ın Gənc Alim və Mütəxəssislər Şurası astronomiyaya maraq yaratmaq və bu sahəyə meyilli olan gənclərin stimullaşdırılması, eyni zamanda rəsədxananın gənc alim və mütəxəssislərinin elmi-populyar çıxışlar etmələrinə şərait yaratmaq məqsədilə universitet tələbələri və şagirdlərlə mütəmadi görüşlər təşkil edilir. İlin astronomik təqvimini təşkil edən əlamətdar günlər ali və orta məktəblərdə tələbələr və şagirdlərlə birgə qeyd olunur. Bu tədbirlər zamanı ŞAR-ın gənc alim və mütəxəssisləri qeyd olunan əlamətdar astronomik hadisənin izahı ilə bağlı və auditoriyanın marağına uyğun əvvəlcədən müəyyənləşdirilən astronomiya ilə əlaqədar mövzularda elmi-populyar üslubda məruzələrlə çıxış edir və iştirakçıların suallarını cavablandırırlar. Bu tədbirlər həmin elmin populyarlaşdırılması ilə yanaşı, astronomiya fənninin orta məktəb tədrisindən çıxarılması ilə bağlı yaranan boşluğun qismən də olsa doldurulmasına xidmət edir. Şagirdlərin astronomiya elminə böyük marağı var və orta məktəb tədrisində coğrafiya, fizika və həyat bilgisi fənləri daxilində astronomiya ilə bağlı zəruri məlumatlar yer alır, ancaq bu, şagirdlərin astronomiya elminə olan böyük marağını təmin etməyə kifayət etmir. Ona görə də şura öz fəaliyyətində gənclərin astronomiyaya olan marağının qarşılınmasını və stimullaşdırılmasını daim diqqət mərkəzində saxlayır.

Azərbaycan elmi ictimaiyyəti elm və təhsilin inteqrasiyasının səmərəli təşkilinin zəruriliyinin fərqiindəndir və fəaliyyətini də məhz bu istiqamətdə qurmağa çalışır. Son bir il ərzində elm və təhsilin inteqrasiyası istiqamətində görülən tədbirlərin nəticələrinin təhlilinə əsasən deyə bilərik ki, elm və təhsil tandeminin inteqrativ inkişafı innovasiya və peşəkar kadr hazırlığı baxımından böyük töhfə verəcəkdir.

*Aynurə HƏSƏNOVA,
N.Tusi adına Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasının
Gənc Alim və Mütəxəssislər Şurasının sədri*